

TOPSECTOR
TUINBOUW & UITGANGSMATERIALEN

Jaarrapportage 2020

TKI Tuinbouw & Uitgangsmaterialen

Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen

Algemeen	4
0.1 Voorwoord	4
0.2 Korte profielschets & kerncijfers	4
0.3 De rol van de TKI TU	5
1. Visie, doel & strategie	8
1.1 Visie op rol TKI	8
1.2 Doelstellingen Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen	8
1.3 Strategie & realisatie in 2020	9
1.3.2 NWO	14
1.3.3 Overig	15
1.4 Bestuur & governance	16
2. Activiteiten	17
2.1 Lopende PPS-en 2020	17
2.2 Communicatie	17
2.3 Crossovers naar andere topsectoren	18
2.4 Efficiëntie en effectiviteit, belemmeringen	19
2.5 Valorisatie	19
Jaarverslag 2020 T&U Board	22

Algemeen

0.1 Voorwoord

In 2020 was opnieuw voldoende financiële ruimte om een oproep voor nieuwe projectvoorstellen te organiseren teneinde invulling te geven aan de nieuwe Kennis & Innovatieagenda Landbouw, Water, Voedsel voor de jaren 2020 - 2023. Het fundament onder die agenda – en het bijbehorende innovatiecontract – wordt gevormd door een zestal missies die richting geven aan de onderzoeksprogrammering.

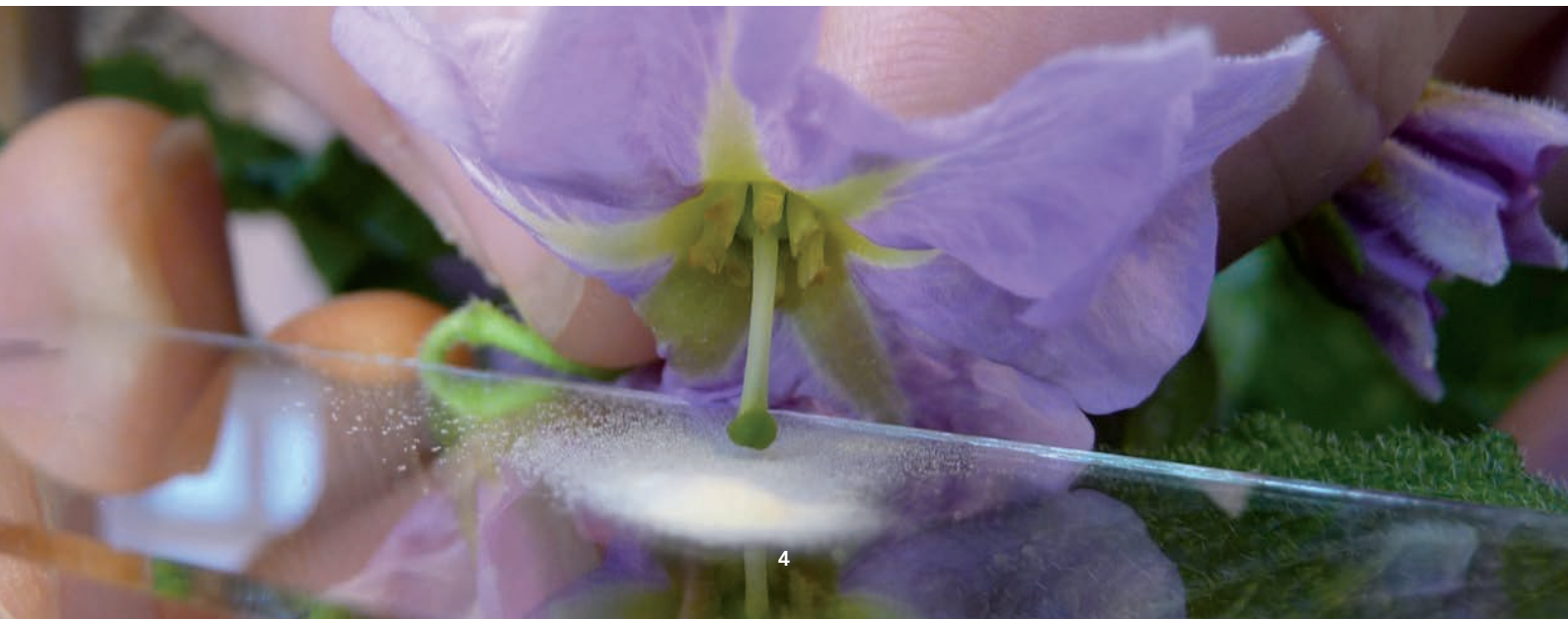
Dankzij de call konden weer 107 nieuwe projectvoorstellen (met een gevraagd budget van € 70 mln.) worden gehonoreerd en toegevoegd aan het onderzoeksportfolio. In de call en honorering wordt sinds de intrede van het missiegedreven onderzoekbeleid in 2019 geen onderscheid meer gemaakt tussen Tuinbouw & Uitgangsmaterialen (T&U) en Agri & Food (A&F); deze cijfers gelden dan ook voor beide gecombineerd. Daarnaast heeft de TKI TU in 2020, ondanks de beperkingen in verband met Corona, opnieuw ruim aandacht besteed aan valorisatie.

0.2 Korte profielschets & kerncijfers

De Nederlandse kennis- en opleidingsinstituten van de Topsector T&U zijn internationaal befaamd en gewaardeerd. Nederland staat op de eerste plaats op de ranglijst van meest invloedrijke landen voor het plantkundig onderzoek. Ook het bedrijfsleven uit het cluster - veredelaars, vermeerderders, telers, afzetorganisaties, veilingen, handelaars, ontwikkelaars en toeleveranciers zoals bouwers van kassen en klimaatsystemen - zijn wereldwijd vaak nummer één op hun vakgebied. Nederland blijft ondanks de toenemende concurrentie het knooppunt van de internationale handel in tuinbouwproducten en plantaardig uitgangsmateriaal. Topsector T&U is de grootste exporteur van verse groenten ter wereld en verreweg de grootste speler in de wereldwijde export van snijbloemen, bloembollen en pootaardappelen. T&U levert een aanzienlijke bijdrage aan de Nederlandse (kennis-) economie.

Economische bijdrage tuinbouw	
Productie	22 miljard euro
Toegevoegde waarde	10,3 miljard euro
Werkgelegenheid	400.000 personen
Aantal bedrijven	24.600

Nederland heeft een goede uitgangspositie om een bijdrage te leveren aan het mondiale streven naar meer welzijn en welvaart en een bestendige wereld.

Sterke uitgangspositie

Gunstige klimaatzone voor tuinbouwproductie

Sterke internationale marktpositie

Nr. 1 mondiaal in sierteelt, uitgangsmateriaal (zoals bloembollen, groentezaden en pootaardappelen) en kastechologie

Nr. 1 mondiaal in export verse groenten

Sterke kennispositie

Nr. 1 mondiaal meest invloedrijke landen voor het plantkundig onderzoek

Hoogste arbeidsproductiviteit in Europa

Strengste duurzaamheidseisen voor tuinbouwproducten ter wereld

Oplossingen voor voedselzekerheid en voedselveiligheid: ziekteresistentie, droogte- en zouttolerantie, hoge opbrengst, lange houdbaarheid

Groenten en fruit uit Nederland veilig te eten. Gecontroleerde keten met informatie over herkomst, teeltwijze, transport, authenticiteit, inhoud en veiligheid van het product

Gezonde producten (groenten, paddenstoelen, fruit) voor preventie van chronische ziekten zoals diabetes, hart- en vaatziekten, obesitas en overgewicht

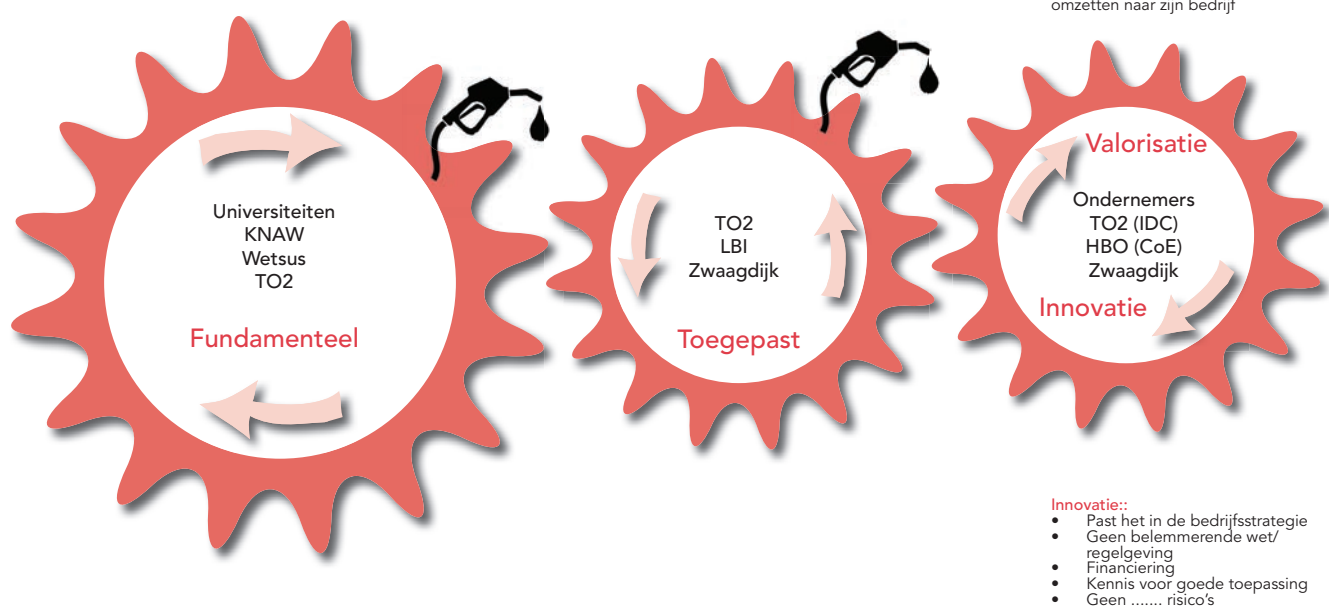
Gezonde producten (bloemen, bollen, planten, bomen) voor gezondere leef-, woon- en werkomgeving. Planten zuiveren de lucht, vangen fijnstof af, filteren uitlaatgassen, absorberen CO₂, bergen water, zorgen voor verkoeling, vergroten de sociale samenhang, verminderen geluidsoverlast, verbeteren de creativiteit, productiviteit, prestaties op werk en school en herstellen bij ziekte.

Binnen deze hoog productieve - en competitieve sector zijn Topteam en TKI T&U zeer succesvol geweest in de opbouw van een omvangrijke portfolio aan publiek/privaat gefinancierd onderzoek, met goede betrokkenheid en mede financiering van het (MKB) bedrijfsleven. Het aantal bedrijven dat voorkomt in de jaarlijkse grondslagopgave voor de PPS-toeslag is stabiel rond de 700. Direct betrokken (financiering) bij het onderzoek zijn zo'n 300 bedrijven, en een veelvoud daarvan wordt middels netwerkactiviteiten en nieuwsbrieven dergelijke op de hoogte gebracht van de resultaten van het onderzoek.

0.3 De rol van de TKI TU

Vanaf de start van het topsectorenbeleid is een integrale aanpak voor de ontwikkeling van de kennis en innovatie agenda een leidend principe geweest voor Topsector T&U. Stimuleren van excellente wetenschap alleen is niet voldoende. Deze kennis moet ook in de praktijk worden gebracht, onderzoek moet worden omgezet in innovatie. In 2020 heeft TKI TU het aantal gerichte activiteiten op het gebied van valorisatie - verenigd in het programma Impact 2025 - verder uitgebreid. Ook is samen met het ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit (LNV) en Wageningen University & Research (WUR) uitvoering gegeven aan het programma Kennis Op Maat, om kennisdeling en -verspreiding te versterken.

Excellent onderzoek <-----> Innovatie

In 2020 is vanuit de TKI TU 6,65 mln. euro aan PPS toeslag ingezet in PPS-en die in de periode 2014 t/m 2020 geselecteerd zijn op de innovatiethema's van T&U. Aan WR capaciteit is in 2020 in totaal ruim 13 mln. euro ingezet voor T&U projecten binnen het missiegedreven Topsectorenprogramma. Private cofinanciering over het totale programma bedraagt omstreeks 45%.

1. Visie, doel en strategie

1.1 Visie op rol TKI

Ondernemers, onderzoeksorganisaties en overheid werken binnen het Topsectorenbeleid samen aan de realisatie van de T&U Uitvoeringsagenda. Een belangrijk onderdeel van deze uitvoeringsagenda is het uitvoeren van gezamenlijk onderzoek ter versterking van onze sector. De ontwikkeling van een competitieve nationale kennisbasis op het gebied van TKI TU die de internationaal leidende positie van de sector ondersteunt, is de belangrijkste rol van de TKI's. Hierbij gaat het om het faciliteren en stimuleren van gezamenlijk onderzoek en van innovatieprojecten en het gericht inzetten van aanvullend instrumentarium (zoals de MIT). De TKI's streven naar een robuust samenhangende kennis en innovatie portfolio die tegemoet komt aan alle uitdagingen zoals benoemd in de Bron voor Groene Economie 2015 - 2030, inclusief kennisvragen Buitenlandbeleid en HCA. De TKI TU is in de context van de topsectoren vooral gericht op het uitvoering geven aan de agenda via het opzetten/ programmeren van onderzoek in PPS. Programmamanagement en stimuleren/faciliteren van bedrijven krijgen hierbij de meeste aandacht.

In 2020 is gewerkt met de Kennis- en Innovatieagenda (KIA) Landbouw, Water, Voedsel 2020 – 2023. Deze nieuwe agenda was een jaar eerder noodzakelijk geworden door de omslag van het Kabinet naar missiegedreven onderzoeksbeleid. Deze agenda is in nauwe samenspraak met de achterbannen opgesteld: departementen, bedrijfsleven, kennisinstellingen, regionale overheden en waterschappen. Bij het uitvoeren van de nieuwe KIA wordt meer en intensiever samengewerkt met andere topsectoren, met name natuurlijk Water & Maritiem en Agri & Food, en overheden (rijk en provincies). De agenda bouwt voort op de voorgaande kennis- en innovatieagenda's van de drie topsectoren, zoals duurzaam watergebruik, duurzaam en veilig voedsel, klimaatneutrale en circulaire productie, hoogwaardige uitgangsmaterialen en slimme technologie.

1.2 Doelstellingen Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen (2030)

Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen heeft als ambitie wereldleider te zijn in duurzame oplossingen voor mondiale maatschappelijke uitdagingen. De sector investeert hiervoor in Excellente wetenschap, Innovatie en valorisatie, een Human Capital Agenda en Internationalisering.

Duurzame productie

- De topsector heeft mondiaal de meest duurzame tuinbouwproductieketens, met aandacht voor plant en technologie.
- De topsector heeft haar wereldmarktleiderschap op het gebied van uitgangsmaterialen (waaronder groentezaden, pootaardappelen) verder uitgebreid.
- De topsector is een wereldwijd erkende koploper op het gebied van opbrengstzekerheid door de hele tuinbouwproductieketen, op basis van robuuste rassen en intelligente teelt- en verwerkingsmethoden.

Gezond voedsel, gezonde leefomgeving

- De topsector biedt dagelijks toegang tot een gezond plantaardig voedingspakket tegen een betaalbare prijs en realiseert een gezonde werk-, leef- en leeromgeving.
- De topsector staat voor betaalbaar garanderen van veiligheid bij consumptie van plantaardige producten.
- De tuinbouw zorgt door de beschikbaarheid van de vitaminen, vezels en mineralen (in groente- en fruitgewassen) voor een belangrijke aanvulling naast de energie- en eiwitname in een gebalanceerd dieet. Dit heeft een grote impact voor de 2 miljard mensen die wereldwijd aan 'malnutrition' leiden.

Waardecreatie

- Met een focus op toegevoegde waarde, product vernieuwing, duurzaamheid en een nieuwe marktbenadering zet de topsector de werelduitdagingen om in kansen en verzilvert deze.

Innovatiesysteem

- De kennisinstellingen binnen de topsector blijven mondiaal nummer 1 in excellente plantenwetenschappen.
- Nieuwe ontwikkelingen in wetenschap op de kennisvelden genetica, plantenfysiologie en fytopathologie en implementatie van deze technieken in T&U met gebruik van high tech zoals genomics, sensor technologie en bio-informatie hebben de innovatievoorsprong van de sector in Nederland verder verstevigd.
- Het percentage bedrijven dat participeert in publiek-private samenwerkingsprojecten is ten opzichte van 2015 verdrievoudigd in 2030.
- Investeren in R&D door private bedrijven is in 2030 toegenomen.

Missies

In het kader van het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid heeft het Kabinet zijn ambities voor een aantal grote maatschappelijke thema's vastgelegd in missies. Op het gebied van landbouw, water, voedsel zijn zes missies geformuleerd:

- Kringlooplandbouw
- Klimaatneutrale landbouw en voedselproductie
- Klimaatbestendig landelijk en stedelijk gebied
- Gewaardeerd, gezond en veilig voedsel
- Duurzame en veilige Noordzee en andere wateren
- Nederland is en blijft de best beschermde delta ter wereld

1.3 Strategie en realisatie in 2020

Oproep voor projectvoorstellen

De Topsectoren Agri & Food en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen hebben de ambitie wereldleider te zijn in succesvolle oplossingen voor mondiale maatschappelijke uitdagingen op het gebied van land- en tuinbouw, voeding en groene leefomgeving. Om de vraagsturing van het bedrijfsleven te faciliteren doen de topsectoren jaarlijks een oproep voor Publiek Private samenwerkingsinitiatieven (PPS-en).

Proces van indienen, beoordeling en selectie

Het proces van indienen en selectie bestaat uit twee afzonderlijke fasen:

1. Indienen van een projectidee
2. Indienen van een volledig voorstel.

Projectideeën worden beoordeeld op passendheid, waarna ze een (niet bindend) advies krijgen. Volledige voorstellen worden getoetst door het TKI-bureau op voldoen aan de administratieve eisen zoals gebruik van het format, volledigheid en voldoende private cofinanciering. De voorstellen worden beoordeeld door commissies die bestaan uit onafhankelijke deskundigen. Na fase 2 wordt een advies uitgebracht over de toekenning van capaciteit bij WR of PPS-toeslag op basis van een ranking van de voorstellen binnen het hiervoor beschikbare budget.

De oproep voor projectideeën heeft 375 projectideeën met een budgetvraag van € 247 mln. opgeleverd. Meer nog dan in 2019, en dat terwijl de verwachting was dat de coronapandemie tot meer terughoudendheid zou leiden, met name bij bedrijven. De meeste projectideeën zijn binnen gekomen voor missie A (Kringlooplandbouw) en voor missie D (Gewaardeerd, gezond en veilig voedsel en relatief weinig op missies B en F). De projectideeën zijn beoordeeld door de 15 programmateams. 45% van de ingediende projectideeën heeft een positief advies gekregen, 34% een neutraal advies en 21% een negatief advies op het projectidee.

In totaal zijn op 14 september 2020 196 volledige projectvoorstellen ingediend met een budgetvraag van totaal € 119 mln. euro. Het gevraagde budget 2021 is 34 mln. euro.

De projecten zijn beoordeeld door in totaal 18 reviewcommissies. Hierbij is de volgende aanpak gevolgd:

- Voorzitterschap door vier onafhankelijke voorzitters die niet scoren maar wel besluiten nemen indien commissieleden niet tot een eensluidend advies komen;
- Per commissie een secretaris die verslag legt en de concept terugkoppeling opstelt;
- Een coördinator die de commissies faciliteert en een uniforme werkwijze bewaakt;
- 6 à 8 leden per commissie samengesteld uit overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven/maatschappelijke organisaties;
- Commissieleden die betrokken zijn bij bepaalde projectvoorstellen scoren deze niet en verlaten de vergadering bij de bespreking hiervan.

De commissies hebben in de periode van 1 t/m 19 oktober online vergaderd. Het resultaat van de commissievergadering was een ranking. In de ranking staan bovenaan de projecten die passen bij de prioriteiten en een hoge score hebben, in het midden de projecten die niet passen bij de prioriteiten en onderaan de projecten die onvoldoende scoren als totaal of op kwaliteit van het voorstel.

De positie van een voorstel in de ranking bepaalt voor een belangrijk deel de kans op honorering. Om te komen tot dit advies, is getracht in eerste instantie projecten met een totaal van de helft van het gevraagde budget per commissie voor 2021 (en eventueel het totaalbudget) te honoreren, op voorwaarde dat zij aan alle voorwaarden voldoen, en op het criterium kwaliteit van het voorstel minimaal een 3 (voldoende) scoren. De TKI's en de ministeries van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit (LB+NV) en Infrastructuur en Waterstaat (I&W) hebben vervolgens in onderling overleg aangegeven wie welk project kan/wil financieren. Daarna is zorgvuldig bestudeerd of er projectvoorstellen op grond van andere overwegingen voor honorering in aanmerking moesten komen. Dergelijke afwegingen zijn bijvoorbeeld: bijdrage aan het portfolio, gereserveerde PPS-toeslag, prioriteit van LNV, prioriteit TKI. Hierbij is ook gekeken naar de spreiding over de verschillende commissies.

De criteria voor beoordeling zijn:

1. Passendheid bij de missies/prioriteiten/KIA
2. Innovatie: mate waarin het voorstel kan leiden tot een vernieuwende aanpak
3. Impact/doorwerking: maatschappelijk, economisch, wetenschappelijk
4. Kwaliteit van het voorstel en het consortium

De commissieleden hebben van te voren de projecten gescoord op de vier criteria. De scores zijn besproken in bijeenkomsten per commissie, voorgezeten door resp. de heren Van Ast (3 commissies) en De Gooijer (6 commissies). Indien een reviewcommissielid betrokken was bij een PPS-voorstel telde zijn/haar oordeel niet mee en diende hij/zij bij de bespreking de zaal eerst te verlaten.

Advies

Voorgesteld is in totaal 107 projecten te honoreren met een publiek budget van in totaal 70 mln. euro. Dit betreft 48 mln. euro WR-capaciteit, 12 mln. euro PPS-toeslag van TKI Agri&Food, 7 mln. euro PPS-toeslag van TKI Tuinbouw & Uitgangsmaterialen, 2 mln. euro PPS-toeslag van TKI Deltatechnologie, 0,5 mln. euro PPS-toeslag van TKI Watertechnologie en 0,3 mln. euro van lenW.

Voor 2021 is het totaal budget van de voor honorering voorgestelde projecten ruim 19 mln. euro waarvan 13 mln. euro WR-capaciteit en 6 mln. euro PPS-toeslag. Deze bedragen liggen hoger dan het beschikbare budget van 15 mln. In de praktijk zal echter het beroep op de LWV-middelen dalen omdat begrotingen worden aangepast, projecten uiteindelijk niet rond komen omdat partners afhaken en een aantal projecten op andere manieren gefinancierd kunnen worden (bij BBE, LSH, AI, WoZ). Er zijn 10 projecten voorgesteld voor de reservelijst.

Budget en reserveringen

Een groot deel van het totaal voor de topsector beschikbare budget is vastgelegd in lopende PPS-en. Alle PPS-en dienen jaarlijks aan te geven of er mutaties zijn in de activiteiten en de begroting. Bij sommige PPS-en is een go/no go moment ingebouwd. Alle mutaties in de werkplannen worden door de thematrekker, LNV en het TKI-bureau beoordeeld. Daarnaast worden jaarlijks budgetten aangewend voor EU-cofinanciering, het programma Kas als Energiebron, Seed Money Projecten Internationalisering, coördinatie en kennisdoorwerking en valorisatie

Mocht er uiteindelijk nog budget over zijn dan kan een aantal projecten uit deze lijst alsnog worden gehonoreerd. Het streven is uiterlijk 1 maart 2021 een besluit te nemen over eventuele honorering van projectvoorstellen op de reservelijst zodat deze nog een goede start kunnen maken in 2021.

Analyse en evaluatie

De verdeling van het budget en het aantal projecten over de missies laat duidelijke verschillen zien. Missie A en D en de sleuteltechnologieën vormen de kern van A&F en T&U, hierop zijn verreweg de meeste voorstellen binnen gekomen en gehonoreerd. Missie C omvat ook relatief veel projecten, dit is het domein van de samenwerking tussen de drie topsectoren. Missie B, E en F hebben een beperkt aantal voorstellen. Op basis van een analyse van de resultaten van de call door de programmateams zullen prioriteiten worden geïdentificeerd die extra aandacht krijgen in de call van 2021.

Vervolg

Het programmeringsadvies is, na besluitvorming binnen de topsectoren, ter informatie voorgelegd aan het themateam Landbouw, Water, Voedsel en de minister van LNV. De indieners van de projectvoorstellen zijn begin november geïnformeerd over het resultaat voor hun eigen projectvoorstel. Indieners van projecten met een positief resultaat is geadviseerd zo spoedig mogelijk te starten met het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst. Deadline voor het indienen van de overeenkomsten was 1 februari 2021, met een eventuele uitloop naar 1 maart.

Het streven is dat zoveel mogelijk gehonoreerde projecten begin 2021 van start gaan. Besluitvorming over de reserveprojecten vindt plaats uiterlijk 1 maart 2021.

Publiek-private samenwerking

De complexiteit van de opgaven in de KIA vraagt om een gezamenlijke aanpak tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen bij het vinden en implementeren van oplossingen. Het uitgangspunt in deze oproep is daarom publiek-private samenwerking waarbij partijen uit het veld de kennisactiviteiten cofinancieren. Cofinanciering is belangrijk omdat dit uiting geeft aan betrokkenheid en een kader geeft voor samenwerking (wie betaalt bepaalt mede). Omdat er in de KIA ook sprake is van enkele opgaven met een sterk maatschappelijke oriëntatie en vooralsnog beperkte private financieringsmogelijkheden worden verschillende varianten van cofinanciering onderscheiden.

Varianten cofinanciering

1. Standaard: cofinanciering minimaal 50% door private partijen (bedrijven, brancheorganisaties, stichtingen, ANBI's). De cash-bijdrage in een PPS-project dient minimaal 50% van de gevraagde publieke bijdrage te zijn. De resterende private bijdrage mag in kind zijn.
2. Cofinanciering 50%, deels door publieke partijen: bij een aantal onderwerpen waarbij sprake is van een groot publiek belang of waar de 'markt' voornamelijk uit publieke organisaties bestaat, kan de cofinanciering ook komen van publieke organisaties zoals waterschappen, ziekenhuizen, provincies en gemeenten. Daarnaast wordt ook een cashbijdrage van private partijen gevraagd voor minimaal 15% van de totale projectkosten, teneinde te borgen dat de kennis door marktpartijen gebruikt gaat worden. Uitzondering: voor mkb-bedrijven mag deze 15% volledig in kind zijn.
3. Cofinanciering 30%: voor een aantal vooraf benoemde onderwerpen/prioriteiten die moeilijk 50% privaat gefinancierd kunnen worden, kan eventueel worden volstaan met een cofinanciering van 30%, waarvan de helft in cash. Deze variant kan alleen toegepast worden op de beschikbare WR-capaciteit.

1.3.2 NWO

De NWO-programmering van het KIC 2020-23 is gebaseerd op onderwerpen uit de KIA's. In de NWO hoofdlijn MISSIE worden inhoudelijke programma's (thematisch calls) samengesteld op basis van de missies, deelmissies en/of MMIP's/MJP's. Gelet op de veelheid aan KIA-onderwerpen is het essentieel om prioriteiten te stellen. Daarom is aan de Topsectoren gevraagd om een eerste prioritering aan te leveren van onderwerpen voor de programmering van 2020.

Hieronder wordt het proces van totstandkoming en de twee geselecteerde thema's beschreven die een goede aansluiting vinden bij de Kennis- en Innovatieagenda LWV. De eerste twee thema's (Duurzame aquatische productie in Noordzee en estuaria, en Klimaatbestendig gebied en robuuste productiesystemen) hebben als doelstelling in 2020 te worden omgezet in een call. Het derde thema, Microbiomen, is op een groslijst geplaatst voor nadere uitwerking in 2021. Dit laatste thema is dus niet verder uitgewerkt.

Werkwijze en selectie thema's

Binnen de KIC 2020-2024 is er voor de hoofdlijn Missiegedreven een jaarlijks budget van 11 M€ beschikbaar voor de KIA Landbouw, Water, Voedsel. Op initiatief van NWO zijn besprekingen over de invulling van dit budget voor 2020 reeds gestart op 21 november 2019 met de NWO-coördinatoren van de drie topsectoren. Deze snelle start had als achtergrond om de calls z.s.m. in 2020 te kunnen openstellen.

In het 1e overleg is het volgende afgesproken:

- In 2020 gaan we zoveel als mogelijk inzetten op cross-over thema's die goed aansluiten op de gezamenlijke missies LWV;
- Hiervoor zijn al brainstormend drie potentiële thematische prioriteiten benoemd.

In de aanloop naar het vervolgoverleg op 16 januari 2020 heeft NWO een eerste aanzet geschreven voor deze drie thema's.

Dit 2e overleg heeft geleid tot de volgende afspraken:

- Twee thema's zijn voldoende helder om in korte tijd uitgewerkt te worden tot de gevraagde 2 A4. In deze twee thema's herkennen alle drie de topsectoren zich voldoende, en omvatten via de cross-over aanpak ook nieuwe elementen voor fundamenteel onderzoek;
- Het beschikbare budget van 11 M€ wordt verdeeld over deze twee thema's;
- Het 3e thema, Microbiomen, is niet voor alle topsectoren relevant, en zal ook goed afgestemd moeten worden op reeds lopend onderzoek op dit terrein, zoals het onlangs goedgekeurde NWO-project 'Harnessing the second genome of plants: Microbial imprinting for Crop Resilience (MiCRop)'. Dit thema wordt doorgeschoven voor nader overleg in 2021.

Als vervolgstap zijn de twee geselecteerde thema's in goed onderling overleg uitgewerkt tot 2 A4tjes door de NWO-coördinatoren van de drie topsectoren. Daarbij zijn de stukken tevens voorgelegd voor input aan een aantal relevante LWV kwartiermakerteams (A2 Robuuste teeltsystemen, ST2 Biotechnologie en veredeling) en inhoudelijke experts (topsector Water).

In het laatste overleg d.d. 7 februari 2020 heeft NWO getoetst of de scope van de twee thema's ook voor hen voldoende duidelijk was, en of de 11 vragen adequaat waren beantwoord. Afrondende acties betreffen:

- Finaliseren van de twee thematische prioriteiten door de topsectoren;
- Besluitvorming binnen de topsectoren over de thema's, inclusief type cofinanciering (PPS-1 of PPS-2);
- Interne check door NWO op evt. aansluiting TO2 (is werkwijze zoals in NWO cross-over call mogelijk);
- Interne check door NWO op berekening van de cofinanciering.

De calls voor 'Klimaatrobuuste productiesystemen en waterbeheer' en 'Aquatische voedselproductie' zijn in 2020 gepubliceerd. Vanwege een hack van de NWO computersystemen is indiening voor onbepaalde tijd opgeschort.

Lopende programma's

Graduate School: in 2020 bleek dat NWO definitief geen call zou uitzetten voor de Graduate School Green Topsectors omdat het programma niet past binnen het innovatiecontract, KIC 2020-2023, dat met de topsectoren is afgesloten en dat uitgaat van financiering van grotere programma's. Omdat de besturen van de topsectoren T&U en A&F het programma zeer belangrijk achten voor het aantrekken van talent voor de sector hebben zij in 2020 een eigen call uitgezet voor 4 posities (2 T&U en 2 A&F) en zijn in het najaar 4 projecten toegekend.

1.3.3 Overig

Naast de grote publiek-private onderzoekstrajecten, zetten bedrijven zelfstandig relevante onderzoeksopdrachten uit bij kennisinstellingen. Via de TKI-toeslageregeling genereert Topsector T&U hiermee extra middelen die ingezet worden in PPS'en.

1.4 Bestuur en governance

Binnen de topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen is de volgende structuur aangebracht:

T&U Board (topteam): de T&U Board is verantwoordelijk voor de strategische positionering en aansturing van de topsector. De T&U Board stelt het innovatiecontract op en maakt de budgettaire en beleidsmatige afspraken met overheden en kennisinstellingen.

TKI: TKI Tuinbouw & Uitgangsmaterialen is verantwoordelijk voor de invulling van de Kennis en Innovatie activiteiten binnen de context van het innovatiecontract.

TKI TU heeft een **bestuur** bestaande uit zes leden: een voorzitter, drie leden vanuit het bedrijfsleven, één vanuit de kennisinstellingen en één vanuit de overheid (EZ). De overheidsvertegenwoordiger heeft formeel de status van waarnemer. De T&U Board en de voorzitter van de TKI hebben een gezamenlijk overleg waarin de strategie wordt bepaald.

De TKI's hebben een gezamenlijk **TKI bureau**. Dit bestaat uit drie personen die verantwoordelijk zijn voor de operationele en programmerende (eigen middelen en middelen derden) aspecten, ondersteund door een financieel controller en administratieve kracht. Twee medewerkers zijn op detacheringsbasis actief, de overigen zijn in loondienst. Vanuit het TKI bureau wordt nauw samengewerkt met vertegenwoordigers vanuit de ministeries van Economische Zaken (EZ), Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit (LNV) en Wageningen Research (WR).

De TKI's schakelen commissies en personen in voor specifieke taken. Voor de beoordeling van onderzoeksvoorstellen worden onafhankelijke **reviewcommissies** ingericht. Voor het tot stand brengen van kennis- en innovatieprojecten bij MKB-ondernemers worden jaarlijks **innovatiemakelaars** ingeschakeld.

Het onderzoek binnen de topsector wordt uitgevoerd in **publiek-private-samenwerking** waarin bedrijfsleven en onderzoeksorganisaties participeren. In PPS-en met veel maatschappelijke opgaven en doelen participeert veelal ook de overheid. Een PPS heeft meestal een stuurgroep met vertegenwoordigers van de deelnemende partijen en een programmaleider die het onderzoek coördineert. Vanuit het bedrijfsleven is er veelal een privaat aanspreekpunt die de belangen vanuit het bedrijfsleven bewaakt.

2. Activiteiten

2.1 Lopende PPS-en 2020

In de loop van de afgelopen zeven jaar heeft de TKI honderden projecten gehonoreerd. Het portfolio van 2020 bedraagt 118 PPS-en. Vrijwel alle PPS-en lopen meerdere jaren. De totale omvang van het onderzoeksportfolio in 2020 is (naar schatting) 42 mln. euro, waarvan circa 45% gefinancierd door het bedrijfsleven.

2.2 Communicatie

Alle projecten die eerder door TKI TU gefinancierd zijn, zijn te vinden op de website www.topsectortu.nl. De in 2020 gehonoreerde projecten zijn te vinden op de gezamenlijke missie LWV website: www.kia-landbouwwatervoedsel.nl. Daarnaast kent de Tuinbouwsector vanouds een innovatiesysteem waarbij kennisdelen een belangrijke randvoorwaarde is (open innovatie). Binnen alle PPS-en wordt actief ingezet op het verspreiden van de opgedane kennis uit het onderzoek. Daarbij worden de meer traditionele kanalen als vakbladen, demonstraties en open dagen benut, maar ook meer moderne zoals goed toegankelijke websites (zie bijvoorbeeld www.kasalsenergiebron.nl of www.glastuinbouwwaterproof.nl). Ook het organiseren van netwerkbijeenkomsten waar onderzoekers en bedrijven bijeenkomen om vorderingen en resultaten te bespreken is een belangrijk instrument. In de voorwaarden voor projectovereenkomsten is opgenomen dat bij deels publieke financiering concrete afspraken worden gemaakt over het brengen van de projectresultaten in de openbaarheid en over communicatie-activiteiten naar de bedrijven. Veelal is dit in de vorm van artikelen in vakbladen, websites en bijeenkomsten. Met subsidie vanuit de MKB Innovatiestimuleringsregeling Topsectoren (MIT) stimuleert TKI TU de organisatie van netwerkbijeenkomsten en de vorming van ondernemersnetwerken.

2.3 Crossovers naar andere topsectoren

Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen heeft veel en grote raakvlakken met alle andere topsectoren. Het aanpakken van de grote maatschappelijke uitdagingen, zoals onder meer geformuleerd op Europees niveau, vraagt een gezamenlijke aanpak van verschillende wetenschappen en technologieën. Door samenwerking ontstaan nieuwe innovatieoplossingen. Crossovers zijn belangrijk in de valorisatie van kennis die binnen een andere omgeving is ontwikkeld. Tevens is een focus op crossovers zinvol om te voorkomen dat projecten door afbakening van topsectoren niet op de juiste plek terecht komen.

De meeste actuele crossovers zijn er met Topsector Agri & Food. Deze omvatten de bestaande PPS'en Bodem en Het Nieuwe Doen in Plantgezondheid, maar ook de onderwerpen Consument & Gezondheid en Voedselveiligheid.

In toenemende mate werken we samen met de Topsector Water & Maritiem; deze samenwerking ontstaat vanzelf vanuit de gezamenlijke missie Landbouw, Water, Voedsel. Ook met Life Sciences & Health lukt het steeds beter om elkaar te vinden op programmatisch vlak.

2.4 Efficiëntie en effectiviteit, belemmeringen

De Topsector T&U hanteert de volgende doelen voor de kennis en innovatie agenda:

- rolling agenda
- integrale programmering over de hele portfolio: fundamenteel t/m valorisatie
- integraal kennisbudget
- bottom-up proces met bedrijfsleven in de lead
- cofinanciering vanuit bedrijfsleven zoveel mogelijk in cash (afhankelijk van het type onderzoek)
- verdeling (per 2020) van 40-60% privaat-publiek voor de hele topsector T&U

In 2014 al heeft T&U de “pilot integraal programmeren” uitgevoerd. De pilot heeft tot verbeteringen geleid m.n. via de call voor PPS-en. In het portfolio zijn nu niet alleen toegepaste PPS-en opgenomen maar ook fundamentele en PPS-en waarin verschillende vormen van onderzoek gecombineerd worden. Naar de toekomst toe zal moeten worden bekeken of met de vraagsturing die nu gehanteerd wordt de doelen bereikt worden. Een punt van aandacht hierbij is het grote aantal projecten. Het is nu aan de themagroepen om hier de samenhang in te bewaren.

De projectadministratie wordt uitgevoerd door de betrokken kennisinstellingen. Het toekennen, bevoorschotten, monitoren en vaststellen van de lopende projecten vraagt echter nog steeds veel tijd van het bureau. Daarnaast is het aanvragen en verantwoorden van PPS-toeslag, MIT subsidies voor innovatiemakelaars en netwerkactiviteiten en de subsidie voor Programma Ondersteunende Activiteiten een flinke klus.

Innovatie

Nederland is goed in de ontwikkeling van kennis, echter zwak in de toepassing hiervan. In het topsectoren beleid ligt de focus sterk op kennisontwikkeling. Echter versterken van de concurrentiekracht van de sector en het rendement van bedrijven vraagt zo snel en effectief mogelijke invoering van ‘nieuwe dingen’ in de bedrijfspraktijk. Innovatie.

De kennisinfrastructuur is onvoldoende ingericht op het ondersteunen van innovatie. Innovatie vraagt meer aandacht voor conceptontwikkeling, haalbaarheidsstudies en pilots. Kennisverspreiding en kennisuitwisseling in een open systeem zijn hierbij essentieel. Andere partijen dan onderzoeksinstituten (denk aan HBO-instellingen, intermediaire organisaties, innovatiemakelaars) kunnen hier een rol bij spelen. De MKB Innovatiestimuleringsregeling Topsectoren (MIT) voorziet in een lacune. Een uitdaging is nog via deze regeling niet alleen technische ontwikkeling te ondersteunen maar ook projecten gericht op marktontwikkeling of ketenontwikkeling.

2.5 Valorisatie

IMPACT2025

Via de Topsector T&U werken bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid met elkaar samen om innovatie in de sector te stimuleren. Sinds 2012 zijn er meer dan 250 onderzoeks- en innovatieprojecten via de topsector gefinancierd. Hierbij zijn circa 400 bedrijven betrokken. Met het programma IMPACT2025 wil Topsector T&U ideeën ophalen en nieuwe partijen betrekken om het (bestaande) onderzoek te vertalen naar concrete toepassingen in de praktijk.

Waar mogelijk sluiten we daarbij aan bij bestaande events en we zijn altijd op zoek naar samenwerking. In 2020 hebben we o.a. samengewerkt met Innovation Quarter, HortiHeroes, World Startup, Startlife, het AgTech Institute van TU Delft. Met een groot deel van deze partijen gaan we volgend jaar door, aangevuld met Brightland Campus Venlo, AESIS, Greenports NL en AHOY Rotterdam.

Terugblik op 2020

Vanwege Corona is het IMPACT2025-programma voor 2020 op verschillende plaatsen aangepast. Geplande MeetUps moesten - soms op het laatste moment - worden omgezet naar online, verschoven of uitgesteld tot volgend jaar.

MeetUps

MeetUps zijn thematische bijeenkomsten die bedoeld zijn om nieuwe perspectieven te tonen, te prikkelen en te inspireren. Een aantal geplande MeetUps moest vanwege Corona worden doorgeschoven, zoals HortiRisk (29 januari 2021), Design Thinking (voorjaar 2021), Familiebedrijven (nog geen nieuwe datum gevonden) en Integrated Pest Management (najaar 2021).

Root Zone Breeding

Op 19 Mei vond de MeetUp RootZone Breeding plaats, bedoeld om nieuwe perspectieven voor veredeling te schetsen. De autoriteit op dit gebied, Prof. Malcolm Bennett van de University of Nottingham opende met 'Uncovering the hidden half of plants using new advances in root phenotyping'. Daarna kwam dr. Eric Visser (Radboud Universiteit Nijmegen) aan het woord: 'Underground plant traits: many mysteries to be solved'. Zo'n 350 geïnteresseerden uit bedrijfsleven, universiteiten en overheden hebben het event meegemaakt, en deelgenomen aan de online discussies en netwerkactiviteiten. Als direct gevolg van de bijeenkomst is een project op het gebied van RootZone Breeding ingediend.

Floriculture 2025 <RESET>

Op donderdag 10 september vond het online event Floriculture 2025 <RESET> plaats. Topsector T&U ziet innovatie als een van de sleutels voor deze reset en de verdere ontwikkeling van de (inter)nationale sierteelt. Tijdens Floriculture 2025 <RESET> gingen de deelnemers met de sprekers in gesprek over hoe deze <RESET> kan plaatsvinden en welke stappen er nodig zijn. In het eerste gedeelte van het programma gingen Guido Landheer, directeur Europees, Internationaal en Agro-economische beleid van het Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit, Henk Westerhof, voorzitter Anthos, en Judith Schueler en Jan Westra, resp. voorzitter en lid van het kernteam Scenariostudie, in op de effecten van COVID-19 op de sierteeltsector en waarom er een reset nodig is. Aan het eind van de MeetUp volgde een brede discussie met o.a. stakeholders uit de industry, waaronder Jan van Dam (CCO Dutch Flower Group), Steven van Schilfgaarde (CEO Royal FloraHolland), Sjaak van der Tak (voorzitter Glastuinbouw Nederland), Stefan van Vuuren (commercieel directeur Porta Nova), Stefan van der Heijden (directeur Research & Breeding Royal Van Zanten), Jaap Bond (boegbeeld Topsector T&U), Judith Schueler (voorzitter kernteam Scenariostudie crisisorganisatie Coronacrisis Tuinbouw) en Mathijs Koper (eigenaar Outside Inc.). Ook hier waren er 350 online deelnemers.

Innovation Prize

Binnen de tuinbouw worden automatisering en robotisering steeds belangrijker. Door het telen, oogsten, sorteren en verpakken in de kas, op het land, loods en/of vertical farm nog verder te automatiseren, kan de tuinbouw grote stappen zetten als het gaat om efficiënte teelttechnieken, arbeidsbesparing, minder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en een continu bedrijfsproces.

Voor de Innovation Prize zochten we een innovatie, oplossing of concept die aantoonbaar bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van de onbemande processen in de tuinbouw. De uitdaging stond open voor start-ups of scale-ups die innovatieve technologieën integreren in een eindproduct en bij voorkeur werken aan duurzaamheid of circulariteit.

De prijsuitreiking was oorspronkelijk gepland voor medio 2020, en wel tijdens de GreenTech in RAI, Amsterdam. Deze werd eerst verschoven naar oktober, maar gezien de onzekerheid of de GreenTech we door zou gaan, hebben we een alternatief bedacht. De presentaties voor de vakjury vonden (online) plaats tijdens de jaarlijkse HortiHeroes Hero Day in het Louwman

museum in Wassenaar, en de uitreiking volgde tijdens het grote (online) RoboCrops Event van onder meer Innovation Quarter, op vrijdag 23 oktober. De jury riep Sigrow (NL) uit als winnaar. Vivent SA (CH) kreeg de meeste stemmen van het publiek voor de publieksprijs.

Juryvoorzitter Harrij Schmeitz van T&U was onder de indruk van de inzendingen. 'De kwaliteit van de inzendingen was hoog, niet alleen in de breedte van technologie maar ook in de gewassen: van kas tot open teelt en van tomaat tot blauwe bes. Het was geen eenvoudige uitdaging, om van 26 inzendingen naar één winnaar te gaan'.

Sigrow ontving een kennisvoucher t.w.v. € 25.000,- om samen met het TU Delft AgTech Institute, professoren en studenten de oplossing c.q. het concept verder uit te werken en/of knelpunten op te lossen. Verder krijgt de winnaar een jaar lang persoonlijke begeleiding van een innovatiemakelaar van de Topsector T&U. Door een record aantal stemmen ging Vivent SA er met de publieksprijs vandoor. Deze startup heeft een sensor ontwikkeld die elektronische signalen van een plant kan opvangen en daardoor stress als gevolg van droogte, gebrek aan voeding, ongedierte of ziekte in een vroeg stadium kan detecteren. Vivent SA heeft een geldprijs van € 1.500,- gewonnen en een HortiTech Startup Membership van 6 maanden met toegang tot netwerk, kennis en faciliteiten van innovatieplatform HortiHeroes en World Horti Center.

Business Support: Innovatiemakelaars

De inzet van de TU innovatiemakelaars verliep in 2020 relatief moeizaam vanwege de aangescherpte eisen ten aanzien van private cofinanciering. Het MIT budget van 100 k€ dat we jaarlijks voor de innovatiemakelaars ter beschikking hebben, is daarom niet geheel gerealiseerd. Wel zijn we erin geslaagd een makelaar te verbinden aan het World Horti Center te Naaldwijk – een belangrijk innovatiecentrum voor de sector. In het WHC zijn vele tientallen MKB bedrijven gehuisvest, die de verplichte matching (50 k€ cash) vanuit hun innovatiefonds hebben gerealiseerd.

In 2020 is voor het eerst een innovatiemakelaar gedeeld ingezet met de Topsector Water & Maritiem. De afgelopen jaren deelden we al een makelaar met de Topsector Agri & Food.

Het TKI TU bureau heeft regelmatig met de verschillende makelaars over hun voortgang gesproken en afgestemd, zowel collectief als individueel. Zo is steeds goed zicht gehouden op hun activiteiten en resultaten.

Knelpunten

Nu de regeling o.i. in toenemende mate is versmald tot het leveren van op maat gemaakte innovatie adviesdiensten aan individuele ondernemers, wordt het voor de innovatiemakelaars lastig om zich te richten op collectief ondervonden, generieke barrières voor innovatie. Het tuinbouwcluster is in wezen innovatief, maar veel innovatieve inspanningen zijn traditioneel gericht op reductie van de kostprijs van tuinbouwproducten. Die is in veel gevallen al erg laag, terwijl het bijvoorbeeld voor bedrijven in de primaire productie desondanks vrijwel onmogelijk om op prijs te concurreren met producenten in andere werelddelen. We moeten van volume based production dus naar value based production en de kanteling die dat vraagt is meer kwestie van bewustwording. TKI TU heeft derhalve behoefte aan makelaars die, breed en generiek, het proces van innovatie ondersteunen, terwijl de huidige interpretatie van de regeling o.i. juist mikt op productinnovatie. Zo ver zijn verreweg de meeste mkb-ers in onze sector nog niet. Gezien het voorgaande is een collectieve aanpak o.i. dan ook veel effectiever dan een individuele.

Website

Voor de activiteiten binnen het IMPACT2025-programma is een website gebouwd: <https://impact2025.nl/nl-nl/>. Daar zijn onder andere verslagen van alle activiteiten te vinden.

De activiteiten onder het IMPACT2025-programma worden grotendeels gefinancierd vanuit de MIT-regeling. Die regeling is speciaal bedoeld voor ondersteuning van innovatief mkb, en daarvan heeft de tuinbouwsector er voldoende.

Jaarverslag 2020 T&U Board

“Highlights 2020: coronacrisis treft tuinbouw, uitvoering Missiegedreven Topsectoren en Innovatiebeleid loopt goed en activiteiten gaan online”

Inleiding

Het eerste kwartaal stond in het teken van de start van de coronapandemie.

De coronacrisis had in 2020 een belangrijke invloed op de activiteiten van het topteam. Vanaf maart jl. heeft de sector - onder de vlag van Greenports Nederland - de crisisorganisatie Coronacrisis Tuinbouw opgericht. Vanuit het topteam is personele bijstand verleend aan deze organisatie, die leidde tot een sterkere samenwerking binnen de sector en een noodfonds. Bedrijven in de tuinbouw hebben enorme veerkracht getoond. Eind december is de roep om verlenging van de steun echter nog steeds actueel voor met name de foodservice bedrijven.

Vanaf de coronacrisis is in 2020 een enorme omslag gekomen van fysieke naar digitale activiteiten waaronder webinars, virtuele missies en digitaal vergaderen. Het merendeel van de TKI-activiteiten van IMPACT2025 is digitaal uitgevoerd.

In 2020 is er een aantal nieuwe Topteamleden benoemd: Jaap Bond-boegbeeld en Anneke van de Kamp- MKB vertegenwoordiger werden geformaliseerd (publicatie Staatcourant januari 2020).

Op gebied van Innovatie is door Topteam en TKI TU in 2020 gewerkt aan de verdere uitvoering van het Missiegedreven Topsectoren en InnovatieBeleid (MTIB) in samenwerking met de Topsectoren Agri & Food en Water & Maritiem. De governance is ingericht langs de lijn van LWV Missies en Sleuteltechnologieën, er is met succes een PPS-call uitgevoerd door de gezamenlijke TKI's en de 1e NWO missie calls zijn geopend.

Op HCA terrein zijn stappen gezet op terrein van learning communities. Groenpact is bezig met evaluatie van de tweede fase, welke moet leiden tot derde fase met start in 2021.

Uitwerking Missiegedreven Topsectoren en Innovatie aanpak

Hoofdlijnen

De focus van het Topteam en TKI TU ligt op het stimuleren van publiek-private samenwerking binnen- en tussen de topsectoren, gericht op het benutten van de economische kansen van de maatschappelijke uitdagingen. Met extra aandacht voor valorisatie van kennis in samenwerking met regionale partners en starters. Daarbinnen wordt gestreefd naar integrale programmering van kennis en innovatie voor het realiseren van de missies (publiek-privaat waar het kan, publiek waar het moet).

De belangrijkste Kennis- en Innovatieagenda (KIA) voor T&U is die voor Landbouw, Water, Voedsel.

Daarbinnen zijn voor T&U belangrijke thema's:

- Circulaire tuinbouw (incl. water en reststromen);
- Versnellen van de energietransitie: CO2 neutrale glastuinbouw en versketen,
- Gezonde voeding, greening & feeding the city;
- Sleuteltech (o.a. high tech to feed the world), AI, Biotechnologie en veredeling;
- Internationaal: ism AF, LNV en WUR invulling gegeven aan internationaal programma programma team io.

Daarnaast droeg T&U bij op diverse niveaus bij aan de uitvoering van de KIA's Energie & Duurzaamheid, Gezondheid & Zorg, Maatschappelijk Verdienvermogen en Sleuteltechnologie.

Resultaten 2020 en vooruitblik 2021

Het boegbeeld T&U heeft de themateams benut voor crosssectorale afstemming, samenhang en verbinding (incl. middelen). Ook in het overleg van Captains of Science en de MKB-vertegenwoordigers worden initiatieven ontwikkeld voor samenwerking.

Voor de TS TU geldt dat de beoogde private inzet voor 2021 gelijk zal zijn aan de inzet die voor 2020 zoals is opgenomen in de KIC 2020-2023. Ten aanzien van de realisatie over 2020 zijn de private investeringen op peil gebleven. Op terrein van (knellende) regelgeving is vermeldenswaardig dat de wijzigingen in de ODE problemen gaven bij glasbedrijven met gasloze verwarming. De hogere prijs van (groene) stroom noopt verschillende bedrijven tot het terugvallen op verwarming op gas, waardoor de ingezette duurzaamheidsinvesteringen teniet werden gedaan.

MKB, valorisatie en marktcreatie

- Aan het valorisatieprogramma LWV werd uitvoering gegeven door de MKB Topteamleden TU, AF, WM, 5 TKI's, EZK, LNV, I&W, Provincies, ROM's en het Groenpact. Op 23 juni en 29 oktober zijn valorisatie-overleggen geweest om de plannen van de KIA LWV van papier naar actie te brengen.
- Binnen LWV is afgesproken om het fieldlab instrument als een pilot te gaan testen in de praktijk (5 thema's). Dit zal tevens ondersteuning geven aan de inventarisatie wat met huidige instrumenten mogelijk is en waar versterking wenselijk is.
- In juni is in het MKB overleg afgesproken om in een gezamenlijke werkgroep met EZK, regio en MKB leden (TU, AF, HTSM) te verkennen hoe fieldlabs steviger in het EZK en provinciaal beleid verankerd kunnen worden (voor de MIT 2021).
- Voor het versterken van de samenwerking Rijk-Regio-Topsectoren zijn 5 centrale thema's benoemd en is er een slag gemaakt naar het concreet samenbrengen van activiteiten (o.a. klimaatadaptatie, kringlooplandbouw, voedselverspilling). Hiervoor wordt de overzichtstabel met valorisatieactiviteiten LWV van 2018 geactualiseerd (bijlage KIA) en wordt een landkaart gemaakt van lopende valorisatie initiatieven LWV. In 2021 zal deze landkaart worden benut voor de verdere thematische inrichting van o.a. fieldlabs. Een uitdaging is om keuzes te maken: welke activiteiten in welke regio's gaan essentieel worden (focus, efficiënte besteding van middelen). Voorbeelden van concept landelijke aanpak met regionale satellieten: o.a. AI coalitie en Boerderij vd Toekomst.
- Er is ook afgesproken om te komen tot verbeteren van informatievoorziening: o.a. ROMS – KIA's (incl. klankbordgroepen) en Kennis op Maat- activiteiten in de regio.
- Bij het themateam LWV, de MKB-Topteamleden en bij het directeurenoverleg Rijk-Regio-Topsectoren/MKB-NL is brede steun om fieldlabs als instrument te benutten om valorisatie handen en voeten te geven.
- Tevens bouwt de TS TU via TKI TU voort op het T&U programma IMPACT2020-2025 met diverse challenges, Innovation Prize en aandacht voor start-ups en nieuwkomers.
- In 2020 is een nieuwe innovatiemakelaar aangesteld om de crossover Topsector Water & Maritiem te versterken.

Internationale samenwerking

- Internationaal zijn na de start van de pandemie in maart veel missies en beurzen uitgesteld, geannuleerd of gedigitaliseerd.
- In 2020 is gewerkt aan versterken van de cross sectorale samenwerking (oa pilot Mekong Delta), sterkere verbinding met TSAF bij bijeenkomsten en presentaties, Greenports Nederland tafel internationaal en RVO.
- Januari: fysiek bezoek aan Grüne Woche (met o.a. overhandiging van Impact studie "Better Plants For new Demands" door Boegbeeld aan minister Schouten van LNV)
- Februari: bezoek Fruit Logistica Berlijn (o.a. verkenning strategische beurs).
- Zomer: door Corona crisis enorme omslag naar digitale webinars en virtuele missies. T&U nam hieraan deel met oa een succesvolle tuinbouw missie Mexico in oktober en agro/tuinbouw/innovatie missies Zuid-Afrika, Mekong Delta en India.
- Strategische beurzen: van de strategische beurzen is de Greentech als enige virtueel gegaan (oa. deelname Boegbeeld met ontmoeting Minister Mariam van de VAE).

De Fruit Attraction Madrid, de PMA en de GFIA zijn geannuleerd door de beursorganisaties.

- In 2020 is de LWV pilot Mekong Delta met deelname T&U, A&F, Water & Maritiem en Logistiek gestart met oa een verkenning van de topsectoraanpak, de ondertekening van een Letter of Intent voor een business platform Vietnam-NL en het aantrekken van een projecttrekker met EZK topsector-middelen. De aanpak is meermaals besproken in de themagroep LWV.
- De uitkomsten van de Seed Money Projecten 2020 zijn in december gepresenteerd. Veel projecten konden goede resultaten tonen; een aantal projecten heeft gevraagd om verlenging ivm Corona.

HCA

- Vormgeven tripartite samenwerking om voldoende kundige mensen voor de sector te krijgen en nieuwe kennis te laten doorstromen. Doorzetten van Groenpact 2.0 met o.a. centra voor mbo en hbo. O.a. inbreng in regieteam en deelname aan arbeidsmarktconferentie.
- Inbreng in evaluatie tbv Groenpact 3.0.
- Financiële bijdrage aan de Human Capital Roadmap Topsectoren 2020-2023.

Communicatie

- Presentatie van de topsector TU tijdens de 'Big improvement day' in januari;
- Ontwikkeling Topsector T&U video (Engels en NL talig) die gedeeld is met de sector en de landbouwraden.
- Opdracht en oplevering tuinbouwcijfers CBS/WEER ism GPNL (LNV budget) uitgevoerd.
- Opdracht gegeven voor nieuwe website T&U (beoogde oplevering Q1 2021)
- Opdracht voor bijeenkomsten in De Balie in Q1 2021.
- 10 nieuwsbrieven waaronder een special over de MIT en het IMPACT programma
- 6 artikelen over Seedmoney Projecten 2020

TU Board

In 2020 kwam de Board 8 keer bijeen voor overleg, waarvan 2 keer in een vergadering samen met het TKI Bestuur (februari en oktober) en voor een heidag. Aan één van de overleggen met TKI werd een bezoek aan de daglichtkas van Ter Laak gebracht en het afscheid van oud-boegbeeld Loek Hermans gekoppeld. Aansluitend aan de heidag is afscheid genomen van Marjolijn Sonnema.

Onderwerpen en activiteiten van het topteam in 2020

- Kaderstelling TKI-call 2020 (voorjaar 2020) inclusief advisering aan minister LNV ism Topsector Agri&Food (najaar 2020).
- Uitwerking missiegedreven aanpak: zie hierboven
- Uitwerking valorisatie activiteiten: zie hierboven
- Biotechnologie: actieve participatie in de I&W beraadsgroep modernisering biotechnologiebeleid in nauwe samenwerking met Plantum en Holland Bio. Daarnaast het laten uitvoeren van een stakeholderanalyse over standpunten van bedrijven in de voedselketen over biotechnologie.
- NWO missie calls: via de samenwerkende TKI's zijn de 1e calls voor 2020 georganiseerd, en is voor de resterende periode van drie jaar een 'Houtkoolschets' opgesteld met nieuwe thema's in samenspraak met de NWO Klankbordgroep.
- Tuinbouwakkoord: T&U is verbonden met de Greenboard en met diverse tafels van Greenports Nederland (o.a. innovatie, internationaal en HCA). Deelname aan oa Nationaal Tuinbouwcongres op 1 oktober waarin aandacht voor scenario-aanpak tuinbouw.
- Corona: deelname crisisoverleg en ondersteuning aanpak
- Europese samenwerking: betere positionering van de tuinbouwsector (o.a. via lidmaatschap Plants for the Future) in de Europese circuits voor met name onderzoek. Samenbrengen van departementale inzet inzake nieuwe Europees onderzoeksprogramma met inzet van Nederlandse sector en kennisinstellingen.
- Heidag: Het topteam heeft in september een heidag georganiseerd om de prioriteiten te bespreken: Innovatie, HCA, regiobezoeken/valorisatie, internationaal en governance MTIB. Hierbij zijn acties geformuleerd en werkafspraken gemaakt.

Financieel

In 2020 was 200.000 Euro beschikbaar als werkbudget voor de TU Board. Dit budget was zoals gebruikelijk deels bij het ministerie van EZK geparafeerd (35.000 Euro). Het overige bedrag - 165.000 Euro - liep via het Programma Ondersteunende Activiteiten (administratief via TKI Bureau). Het POA budget van de topsector is geheel uitgegeven. Het EZK budget werd deels uitgegeven aan de HCA roadmap (20k). De uitgaven voor (nationale en internationale) reizen boegbeeld waren beduidend lager dan verwacht agv de reisbeperkingen door Corona.

Organisatorisch

De TU Board bestond in 2020 uit vier leden:

Jaap Bond (boegbeeld), Marjolijn Sonnema (vanuit LNV, tot 1 sept), waarnemer Annie de Veer (v.a. 1 september), Marije Beens (LNV v.a. 1 december), Ernst van de Ende (captain of science) en Anneke van de Kamp (MKB). Ondersteuning Topteam door algemeen secretaris Gert Stiekema, ambtelijke secretaris Evelyn Jansen en José Vogelesang (oa Biotechnologie, EU).

